

Өлкетану 10-сынып

1. Жетекші дамушы мемлекетті анықтаныз:

- A) Малайзия
- B) Жапония
- C) Иран
- D) Қазақстан
- E) Үндістан

2. Экологиялық шиеленістің 5 деңгейі көрсетіп оны 47 провинцияға бөлген ғалым :

- A) К.Х.Риттер
- B) Д.К.Маккиндер
- C) В.В.Павлов
- D) А.В. Чигаркин
- E) В.В. Сапожников

3. «Ергежейлі» мемлекетті көрсетініз:

- A) Франция
- B) Чехия
- C) Чад
- D) Бельгия
- E) Монако

4. «Табиғат пен адам тарихына қатысты жертану», «Жалпы салыстырмалы география», «Салыстырмалы жертану туралы идеялар» секілді еңбектері бар, салыстыру әдісін ең алғаш қолданған ғалымдардың бірі :

- A) К.Риттер
- B) А.В. Гумбольдт
- C) М.И. Ломоносов
- D) А.В. Чигаркин
- E) Платон

5. ГАЖ саласындағы ең үлкен сұранысқа ие бағдарлама:

- A) Adobe Photoshope
- B) Microsoft Excel
- C) CorelDRAW
- D) Marcomedia FreeHand
- E) Adobe Illistrator

6. Мемлекеттің импортты алмастыру механизміндегі қолдау түріне жатады:

- A) Өнімдер импортының үлесін төмендету
- B) Сырттан тауар әкелуге тыйым салу
- C) Субсидиялар мен несиелер
- D) Сапа бойынша бәсекелестік
- E) Баға саясаты бойынша бәсекелестік

7. Брендинг элементі болып табылмайды :

- A) Құны
- B) Атауы
- C) Логотип
- D) Ұран
- E) Өнім және қызмет туралы ақпарат

8. 11 мемлекет ТМД-ны құру туралы Келісім хаттамасына қол қойған қала:

- A) Ашхабад
- B) Мәскеу
- C) Минск
- D) Астана
- E) Алматы

9. ҚР Жер құрлығында алып жатқан ауданы:

- A) 5647,8 мың км²
- B) 2724,9 мың км²
- C) 3136,9 мың км²
- D) 7896,1 мың км²
- E) 1567,8 мың км²

10. «Үрейлі» аштық деңгейіндегі ел :

- A) Ауғанстан
- B) Мьянма
- C) Мадагаскар
- D) Солтүстік Корея
- E) Индонезия

11. Apple компаниясының негізін салушылар :

- A) Сергей Брин мен Ларри Пейдж
- B) Марк Цукерберг пен Эдуардо Саверин
- C) Камито Мацузато мен Лин Син Ван
- D) Патхор Ганх пен Ларна Ашока
- E) Стив Джобс пен Стив Возняк

12. Қазақстанның металлургиялық класстері:

- A) «Тараз» АЭА
- B) «Оңтүстік» АЭА
- C) «Қорғас» АЭА
- D) «Солтүстік Қазақстан»
- E) «Сарыарқа» АЭА

13. Аудан өлшемін алу қандай құралмен жүргізіледі:

- A) курвиметр
- B) палетка
- C) сызғыш
- D) циркуль

Е) планиметр

14. Инновациялық жобалар іске асырылатын ғылыми, технологиялық және техникалық базалардың жиынтығы :

А) IT клубтар

В) Технопарктер

С) Коуоркинг клубтар

Д) Кітапхана

Е) Ғылым Академиясы

15. Қазіргі ғалымдар «Азияның экономикасының басы» деп баға берген мемлекет:

А) Қытай

В) Үндістан

С) Жаңа индустриялылық елдер

Д) Мұнай экспорттайтын елдер

Е) Жапония

16. Табиғи ортаның сапасын ондағы тіршілік дүниесінің жай – күйіне қарап анықтау :

А) Мониторинг

В) Дешифровка

С) Биондикация

Д) Картографиялық қызмет

Е) Метеорологиялық бақылау

17. Уақыт мерзімі бойынша ретке келтірілген сандық көрсеткіштер жиынтығы :

А) Сандық әдістер

В) Тренді

С) Теңгерім әдісі

Д) Мерзімдік қатар

Е) Математикалық әдіс

18. ҚР Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің деректері бойынша 2018 жылы еліміздегі ең жоғары туу коэффициентті көрсетіп отырған аймақ :

А) Алматы

В) Атырау

С) Маңғыстау

Д) Қызылорда

Е) Солтүстік Қазақстан

19. Экологиялық сараптаманың функциялары :

А) Мемлекеттік , қоғамдық

В) Табиғатты қорғау , превентивті, болжау , құқық қорғау

С) Табиғи , арнайы , технологиялық

Д) Экономикалық , әлеуметтік

Е) Параметрлі , функционалды , типологиялық

20. Геожүйелік мониторинг басқаша былай аталады :

- A) Табиғи
- B) Географиялық
- C) Экологиялық
- D) Математикалық
- E) Ландшафтылық – экологиялық

21. Тас дәуірі үш үлкен кезеңге бөлінеді:

- A) Андронов, Карасу, Беғазы-Дәндібай мәдениеті
- B) Палеолит, мезолит, энеолит
- C) Палеолит, мезолит, неолит
- D) Палеолит, мезолит, темір дәуірі
- E) Палеолит, энеолит, кайнозой

22. 1857 жылы Ш.Уәлиханов П.Семенов-Тянь-Шанскийдің ұсынысы бойынша:

- A) Қашқарға саяхат жасады
- B) Орыс Географиялық қоғамының мүшесі болып сайланды
- C) Генерал Черняевтың Оңтүстік Қазақстанға жасаған әскери экспедициясына қатысты
- D) Перовский экспедициясының мүшесі болды
- E) Омбы кадет корпусына оқуға түсті

23. Страбонның айтуынша, Каспий теңізінің шығысында орналасқан:

- A) «Азия скифтері»
- B) турлар
- C) массагеттер мен сақтар
- D) наймандар
- E) оғыздар

24. Қазақстан Халқы Ассамблеясы Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің Жарлығымен құрылды:

- A) 1991 ж.
- B) 1993 ж.
- C) 1995 ж.
- D) 1997 ж.
- E) 2000 ж.

25. ҚР Президенті жанындағы консультативтік-кеңесші орган:

- A) Қазақстан Республикасының Жоғарғы Кеңесі
- B) Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі
- C) Қазақстан Жастар Одағы
- D) Қазақстан Халқы Ассамблеясы
- E) Қазақстан Мұсылмандары діни басқармасы

26. «Қазақстан XX ғасырдың 20-40 жылдарында» еңбегінің авторы:

- A) Ж. Шаяхметов
- B) С. Асфендияров
- C) М. Әуезов

- D) Ә. Марғұлан
- E) Е. Бекмаханов

27. 1946-1954 жж. Қазақстан КП ОК-нің бірінші хатшысы:

- A) Д. Қонаев
- Б) Л. Брежнев
- С) П. Пономаренко
- D) Ж. Шаяхметов
- E) Л. Мирзоян

28. «ОрталықҚазақстанныңБеғазы-Дәндібаймәдениеті»еңбегінің авторы:

- A) Ә. Марғұлан
- В) Ж. Таймағанбетов
- С) Д. Талеев
- D) М. Хабдулина
- E) К. Ақышев

29. Қазақ КСР тұңғышПрезиденті:

- A) Д. Қонаев
- Б) Қ. Тоқаев
- С) Ә. Бөкейханов
- D) Н. Назарбаев
- E) Е. Асанбаев

30. 2019 ж. 9 маусымдабүкілхалықтықсайлаунәтижесінде Қазақстан РеспубликасыныңПрезидентіболыпсайланды:

- A) Н. Назарбаев
- В) Қ. Тоқаев
- С) Н. Нығматуллин
- В) Г. Қасымов
- E) А. Қосанов

31. Бір немесе бірнеше нысанның белгілері мен көрсеткіштерін әртүрлі уақыт кезеңдері бойынша салыстыру:

- A) Баламалау
- В) Синхронды
- С) Диахронды
- D) Сандық
- E) Толық

32. Нақты нысандардың сандық қатынастарын бейнелейтін тәсілі:

- A) Таңбалы
- В) Рангтер жіктеу
- С) Аудандастыру
- D) Беттестіру
- E) Математикалық үлгілеу

33. ҚР экономиканы цифрлық форматқа көшіру мақсатында қабылдаған мемлекеттік бағдарламасы :

- A) ЭВМ
- B) Цифрлы Қазақстан
- C) Geographical information system
- D) GPS
- E) Халықаралық географиялық конгрес

34. Геоэкология терминін ең алғаш ұсынған ғалым:

- A) В.Бабури
- B) К.Тролл
- C) К.Риттер
- D) С.Хантингтон
- E) А.Некlessа

35.Физикалық ластану көзіне жатады :

- A) Химиялық элементтер
- B) Вирустық
- C) Бактериологиялық
- D) Түтін
- E) Радиоактивті

36. Орман жойылуы көп байқалатын аймақ:

- A) Скандинавия елдері
- B) Арабия түбегі
- C) Крит аралдары
- D) Амазония
- E) Анд тауы

37. 2018 жылы 12 тамызда Каспий теңізінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға Қазақстан , Әзірбайжан , Иран , Түркіменстан , Ресей президенттерінің қатысуымен өткен Бесінші Каспий саммиті өткен қала :

- A) Стокгольм
- B) Баку
- C) Волгоград
- D) Ашхабад
- E) Ақтау

38. ТМД – ның қауымдастырылған мүшесі:

- A) Грузия
- B) Эстония
- C) Түрікменстан
- D) Қазақстан
- E) Литва

39. Қазақстан өзінің жауапты бітімгер мәртебесін бекіте біліп, ел астанасында Женева форматында өткізіліген миссия:

- A) Эретриядағы ұлт-азаттық көтеріліс
- B) Сирия мәселесі
- C) Куба дағдарысы
- D) Сомалидегі терроризм
- E) Бейбітшілік съезді

40. 1948 жылы кибернетиканың негізгі қағидаларын тұжырымдаған ғалым «кибернетиканың негізін салушы»:

- A) Ампер
- B) Н.Винер
- C) Эмпедокл
- D) Стив Джобс
- E) К.Броун

41. КСРО-да бірінші болып Солтүстік полюс аймағына, ауада екі рет жанармай құйып, тоқтаусыз ұшқан:

- A) Т. Мұсабаев
- B) В. Титов
- C) Т. Әубәкіров
- D) В. Терешкова
- E) А. Айымбетов

42. Қазақстан Республикасының екінші Конституциясы қабылданды:

- A) 1991 ж.
- B) 1995 ж.
- C) 1998 ж.
- D) 2000 ж.
- E) 2004 ж.

43. Қазақстан БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарын іске асыру бойынша алғашқы ұлттық шолуды ұсынды:

- A) 2010 ж.
- B) 2011 ж.
- C) 2015 ж.
- D) 2019 ж.
- E) 2021 ж.

44. 1939-1953 жж. Қазақстанда... басталды:

- A) мәдени прогресс
- B) қазақ халқының демографиялық дағдарысы
- C) міндетті жоғары білім
- D) ауылдық жерлерде клубтар салу
- E) қазақ халқының көбеюі

45. 1947 жылы біріншімырыштықорғасын-мырыш комбинаты шығарды:

- A) Өскемен
- B) Балқаш
- C) Жезқазған
- D) Ащысай
- E) Теміртау

46. Жаңа индустриалдық елдердегі ұлттық экономиканы импорт алмастырушы бағытта дамытумен сипатталады:

- A) Азиялық үлгі
- B) Ақпараттық үлгі
- C) Алдымен мәдениет
- D) Социалистік үлгі
- E) Латинамерикалық үлгі

47. Мұнай экспорттаушы мемлекетке жатпайды:

- A) Кувейт
- B) Иран
- C) Италия
- D) БАӘ
- E) Венесуэла

48. «Жалға пәтер беруші» ел :

- A) Қытай
- B) Канада
- C) Мальта
- D) Швеция
- E) Гана

49. Плантациялық шаруашылық елі:

- A) Ирак
- B) Чехия
- C) Польша
- D) Куба
- E) Сирия

50. Ғылыми-техникалық ілгерілеудің басты көрсеткіштерінің бірі:

- A) Қазіргі заманғы білім беру жүйесі
- B) Тұрақты экономика
- C) Ғылымға негізделген өндірістің дамуы
- D) Бәсекеге қабілеттілік
- E) Жасанды технология

51. Менталды карталардың басты қағидалары :

- A) Көзбен жаттау , есте сақтауды жеделдетеді , аумақтылық тәуелділіктің себеп – салдарын анықтауға , ұқсас географиялық нысандар мен құбылыстарды табуға көмектесу

- В) Географиялық құрылым ретінде ақпаратты жазу және оқудың ерекше түрі
- С) Карта бойынша картада бейнеленген құбылыстарды сапалы сипаттау тәсілі, карталарды графикалық талдау тәсілі , әртүрлі екі – үш өлшемді графиктер мен диаграммалар құрастыру
- Д) Графоаналитикалық тәсіл – карталар бойынша өлшемдер жүргізуге арналған, математикалық – картографиялық үлгілеу
- Е) Картаны қабылдау және есте сақтауды белсендіреді , ойлау қабілетінде нақтылықты қалыптастырады , ыңғайлы оқуға мүмкіндік береді , картаны талдау , ойлау жүйесін дамыту

52. Аумақтық пайдаланылу деңгейіне қарай ГАЖ жіктеледі:

- А) жер бетілік , экологиялық , геологиялық , теңіздік , оқу – танымдық
- В) ғаламдық , ұлттық , региондық , жергілікті , муниципалдық
- С) топографиялық , геоморфологиялық , гидрологиялық
- Д) геоботаникалық , шаруашылық , ақпараттық , жалпылаушы
- Е) Растрлы графикалық редакторлар , векторлы графикалық редакторлар , гибриді графикалық редакторлар

53. Картографиялық жүйедегі түрлі өзгерістерді түсінуге қажетті жағдай жасап отырған әдістің түрі:

- А) Векторлық бейнелер
- В) Картографиялық анимация
- С) Растрлық бейнелер
- Д) ГАЖ
- Е) Электрондық карталардың жіктелінуі

54. 1979 жылы Гарвард студенттері Даниэль Бриклин мен Боб Фрэнкстон ойлап тапты :

- А) Multiplan
- В) Windows
- С) Microsoft Excel
- Д) Microsoft Word
- Е) Графикалық семиология

55. Ресурстар мен өнімнің белгіленген ағынымен динамикалық жүйелерді талдау , болжау , дамыту үшін қолданылатын әдіс :

- А) Картографиялық
- В) Экономикалық
- С) Салыстырмалы – географиялық
- Д) Әлеуметтік
- Е) Матрицалық

56. Ақындардың жырмұшәйрасы:

- А) айтыс
- В) күй
- С) май
- Д) дастан

Е) барымта

57. 1822 жылғы «Жарғы» бойынша Орта жүз территориясының әкімшілік бөлінуі:

- А) аудан, округ, ауыл
- В) аудан, облыс, ауыл
- С) округ, болыс, ауыл
- Д) провинция, округ, приход
- Е) облыс, округ, ауыл

58. Кейінгі қола дәуірінің мәдениеті:

- А) Тасмола
- В) Нура
- С) Беғазы-Дәндібай
- Д) Оюклин
- Е) Атбасар

59. Бағушылардың 100 бас малға бір бас мөлшерінде төлейтін салығы:

- А) көпшір
- В) хараж
- С) тағар
- Д) икта
- Е) баж

60. Ғұндар мемлекетінің басшысы – шаньюй тек осы рудан сайлана алатын:

- А) люан-ди
- В) ашина
- С) күнби
- Д) юегань
- Е) бань